

T: Europa i naród polski w pierwszej połowie XIX w. – lekcja powtórzeniowa

Tematy:

1. Europa w dobie rządów Napoleona
2. Naród polski w latach 1797 – 1815
3. Kongres wiedeński 1814 – 1815
4. Społeczeństwo i ziemie w latach 1815 – 1830
5. Powstanie listopadowe 1830 - 1831

1. Daty

Data	Wydarzenie
1797 r.	Powstają Legiony Polskie we Włoszech
1799 r.	Obalenie Dyrektoriatu. Napoleon Bonaparte został Pierwszym Konsulem.
1804 r.	Napoleon Bonaparte został cesarzem Francuzów
1804 r.	Napoleon Bonaparte wprowadził Kodeks cywilny
7.07.1807 r.	Pokój w Tylży . Powstało Księstwo Warszawskie.
1809 r.	Wojna z Austrią. Pokój w Schonbrunn. Do Księstwa Warszawskiego przyłączono trzeci zabór austriacki.
1812 r.	Wyprawa Napoleona na Rosję. Bitwa pod Borodino.
1813 r.	Bitwa narodów pod Lipskiem. klęska Napoleona.
1814 r.	Abdykacja napoleona
1814 r.	Początek obrad kongresu wiedeńskiego
1815 r.	100 dni Napoleona. klęska w bitwie pod Waterloo.
1815 r.	Koniec obrad kongresu wiedeńskiego. Powstanie Świętego Przymierza.
1815 r.	Powstanie Królestwa Polskiego i Wielkiego Księstwa Poznańskiego. Uchwalenie konstytucji Królestwa Polskiego
1830 r.	Rewolucja lipcowa we Francji. Powstanie Belgów przeciwko Holendrom.
29/30.11.1830	Wybuch powstania listopadowego.
25.01.1831 r.	Detronizacja Mikołaja I.

2. Postacie

Nazwisko	Opis
Napoleon Bonaparte	Cesarz Francuzów. Generał francuski, który podbił większość Europy. Wprowadził blokadę kontynentalną.
Księżę Wellington	Dowódca wojsk angielskich w Hiszpanii. Pokonał Napoleona w bitwie pod Waterloo.
Jan Henryk Dąbrowski	Założyciel i dowódca Legionów Polskich we Włoszech.
Kazimierz Kniaziewicz	Dowódca Legii Naddunajskiej.
Józef Wybicki	Autor słów Mazurka Dąbrowskiego.
Księżę Józef Poniatowski	Dowódca wojsk Księstwa Warszawskiego. Zginął w bitwie pod Lipskiem.
Klemens Metternich	Minister spraw zagranicznych Austrii podczas kongresu wiedeńskiego.
Aleksander I	Car rosyjski. Twórca klęski Napoleona. Pierwszy Król Królestwa Polskiego. Nadał konstytucję.
Antonii Radziwiłł	Namiestnik Wielkiego Księstwa Poznańskiego.
Józef Zajączek	Generał polski z okresu napoleońskiego. Pierwszy i ostatni namiestnik Królestwa Polskiego.
Nikołaj Nowosilcow	Pełnomocnik carski powołany po śmierci Józefa Zajączka.
Księżę Drucki – Lubecki	Minister skarbu w rządzie Królestwa Polskiego przed wybuchem powstania

	listopadowego.
Mikołaj I	Car rosyjski, który panował podczas powstania listopadowego.
Piotr Wysocki	Podporucznik w Warszawskiej Szkole Podchorążych Piechoty. Przygotował spiszek, który doprowadził do wybuchu powstania listopadowego.
Walerian Łukasiński	Założyciel organizacji konspiracyjnych w Królestwie Polskim po kongresie wiedeńskim: Wolnomularstwa Narodowego i Towarzystwa Patriotycznego. Zmarł w rosyjskim więzieniu.
Księżę Konstanty	Brat cara Aleksandra I. Stał na czele armii Królestwa Polskiego.
Józef Chłopicki	Pierwszy dyktator powstania listopadowego
Ignacy Prądzyński	Generał podczas powstania listopadowego. Opracował plan ofensywy, który doprowadził do zwycięstw pod Stoczkiem, Wawrem i Iganiami.
Iwan Paskiewicz	Stłumił powstanie listopadowe. Dowódca armii rosyjskiej. Rządził w Królestwie Polskim po powstaniu listopadowym.
Adam Jerzy Czartoryski	Autor konstytucji Królestwa Polskiego. Stał na czele Hotelu Lambert.
Joachim Lelewel	Historyk polski. Jeden z przywódców Towarzystwa Patriotycznego.
Michał Radziwiłł	Jeden z dyktatorów Powstania Listopadowego.

3. Pojęcia

Pojęcie	Opis
Konkordat	Porozumienie między państwem, a Państwem Kościelnym (Watykanem) określające stosunki między władzą świecką, a kościelną.
Kontrybucja	Danina pieniężna narzucona w traktacie pokojowym przez zwycięskie państwo pokonanemu.
Cenzus	Wymagania dotyczące np. wykształcenia, majątku lub wieku, od których uzależnia się nadanie praw politycznych.
Legitymizm	Zasada kongresu wiedeńskiego. Nienaruszalność praw dynastycznych – władza pochodzi od Boga, żaden poddany nie może więc jej pozbawić. Należy więc zwrócić tron tym, którzy utracili go na skutek rewolucji bądź wojen napoleońskich.
Zasada restauracji	Przywrócenie dawnych dynastii na trony. Zasada kongresu wiedeńskiego
Zasada równowagi europejskiej	Żadne państwo nie mogło wybić się na hegemon – nie mogło uzyskać przewagi nad innymi. Miała zostać zachowana równowaga. Zasada kongresu wiedeńskiego
Święte Przymierze	Sojusz Austrii, Prus i Rosji po kongresie wiedeńskim, który miał stać na straży porządku i ładu w Europie i nie dopuścić do złamania postanowień kongresu wiedeńskiego.
Koncert mocarstw	Anglia, Rosja, Austria i Prusy podpisały układ, który miał gwarantować bezpieczeństwo; mocarstwa na wypadek konfliktów miały ustalić linię postępowania.
Konstytucja oktrojowana	Konstytucja nadana przez panującego.
Autonomia	Częściowa niezależność części terytorium danego kraju, zamieszkałego najczęściej przez mniejszość narodową.
Uwłaszczenie	Nadanie dzierżawionej ziemi chłopom za odszkodowaniem lub bez.
Wolnomularstwo	Określenie masonerii czyli tajnego ruchu międzynarodowego powstałego w XVIII w.

Przypomnij sobie oprócz tego:

- reformy Napoleona Bonaparte we Francji
- przyczyny powstanie Legionów Polskich, ich skład, przebieg działań wojennych

- konstytucję Księstwa Warszawskiego
- zasady kongresu wiedeńskiego
- postanowienia kongresu wiedeńskiego
- konstytucję Królestwa Polskiego
- sytuację gospodarczą we wszystkich trzech rozbiorach
- zakres autonomii w Królestwie Polskich i w Wielkim Księstwie Poznańskim
- przykłady łamania konstytucji przez cara
- przyczyny i przebieg powstania listopadowego